

Charlotte Lauritsen (951cha)

Fra: Bodil Landbo [Bol@psykiatri.aaa.dk]
Sendt: 15. februar 2005 13:34
Til: Charlotte Lauritsen (951cha)
Emne: Retsvæsenekommisionen, Grønland

justitsministeriet.do
c (31 KB)...

Kære Charlotte Lauritsen.

Hermed fremsendes de overvejelser, jeg nu har kunnet nå at gøre mig, og som jeg håber kan være inspiration til det videre arbejde.

Med venlig hilsen
Bodil Landbo,
overlæge

21 FEB. 2005
Justitsministeriet
Lovafdelingen

Akt.nr. 21
2005 NR. 750-CC12

Justitsministeriet,
Charlotte Lauritsen,
Slotsholmsgade 10,
1216 København K.

Vor ref.
Bol

Deres ref.

Jr.nr.

Dato
15-02-2005

Kommentarer til Betænkning om Det Grønlandske Retsvæsen.

Undertegnede, som er overlæge for Retspsykiatrisk afsnit R 3, Psykiatrisk Hospital i Risskov – den afdeling, som behandler retspsykiatriske patienter hjemmehørende i Grønland, vil hermed gerne knytte nogle kommentarer til Retsvæsenkommisionens betænkning.

Jeg er først kommet i besiddelse af betænkningen d. 14.02.05, og jeg har derfor ikke haft lejlighed til at sætte mig grundigt ind i overvejelserne, hvorfor nogle af mine spørgsmål kan være besvarede i redegørelsen.

I bind 7, punkt 12. Afsoning i Danmark, konkluderer Justitsministeriet på side 2175: "Efter Justitsministeriets opfattelse er det ikke muligt med sikkerhed at sige noget om omfanget af myndighedernes pligter med hensyn til at sikre den dømtes mulighed for at få besøg af og opretholde kontakten til den nærmeste familie".

Sundhedsdirektoratet har ansvaret for og afholder alle udgifter i forbindelse med retspsykiatriske patienters hospitalsophold i Danmark. I kontrakten mellem Grønlands Hjemmestyre og Psykiatrien i Århus Amt er der en bestemmelse om, at patienterne kan bevilliges ferierejse efter 1 års indlæggelse i Danmark. Praksis har været, mens afdelingen var i Vordingborg, at patienter - for de anbringelsesdømtes vedkommende efter Rigsadvokatens tilladelse - kom på ferierejse, men siden 2003 har Dronning Ingrid's Hospital ud fra økonomiske årsager afslået at bevillige ferierejser.

Vi finder, at ferierejser er af overordentlig stor betydning, primært for at bevare tilknytningen til familien og det grønlandske samfund, men en ferierejse giver også vigtige informationer i forhold til, hvorledes personen reagerer i sit hjemlige miljø, når der skal træffes beslutning om udskrivelse eller evt. foranstaltningsændring. Dertil kommer, at befolkningen i hjembyen får mulighed for at træffe personen i en bedret psykisk tilstand, hvilket kan fjerne frygt og fordomme og befordre en reintegration i hjembyen.

Jeg vil anbefale, at man i lovgivningsarbejdet får indføjet, at retspsykiatriske patienter får ret til ferierejser, hvis den psykiske tilstand tillader det, og hvis ikke retssikkerhedsmæssige forhold

taler imod - enten ved et pålæg til Sundhedsdirektoratet til at afsætte midler, eller at der findes midler netop til det formål inden for Kriminalforsorgen.

I betænkningens bind 3, side 938 og bind 6 side 2005 omtales domsformen ”behandling om fornødent i Danmark”.

Jeg finder, at denne domsform frem for en kategorisk ”dom til behandling på dansk psykiatrisk hospital” af praktiske hensyn vil være mere hensigtsmæssig.

Det synes at være overflødigt og unødvendigt belastende, at en person, som er ambulantly mentalobserveret, på fri fod og i et sufficent behandlingsforløb resulterende i en stabil psykisk tilstand, skal ledsages af 2 betjente til en meget kortvarende indlæggelse i dansk psykiatrisk hospital. Skulle den psykiske tilstand senere blive ustabil, evt med risiko for fornyet kriminalitet, vil foranstaltningen ”behandling om fornødent i Danmark” kunne bringes i anvendelse.

Det andet eksempel, hvor det vil være uhensigtsmæssigt at lade personen nedrejse til Danmark til fuldbyrdelse af dommen vil være det tilfælde, hvor personen er blevet mentalobserveret under indlæggelse og i tilbageholdelsestiden har fået behandling, således at tilstanden er bedret i en sådan grad, at udskrivelse er indiceret. Naturligvis under forudsætning af, at efterbehandlingsplanerne og -tilbuddene er på plads, vil det også være overflødigt, at personen efter domsafsigelse i Grønland, skal indlægges i Danmark, måske i få dage blot for at få dommen fuldbyrdet.

Jeg har ikke haft mulighed for at undersøge nærmere om betænkningen også tager stilling til brug af televideo-kommunikationssystem i forbindelse med domsforhandlinger.

For vores patienter vil i de flestes tilfælde gælde, at det vil være en – måske flere måneder varende tidsbesparelse, hvis genoptagelsessager kan behandles via televideo, idet man vil spare det led, hvor patienten skal til afhøring i en dansk ret. Det vil endvidere give bedre mulighed for at kommunikere direkte med det grønlandske retsvæsen. De primære retssager bør naturligvis fortsat foregå med den pågældende til stede i retten.

”Den nye Kriminallovs” § 151.

Desværre har jeg ikke haft den fornødne tid til at nærlæse hele Kriminallovens tekst, men umiddelbart finder jeg ikke, at § 151 er dækkende for de tilstande, som omtales i den danske straffelovs § 69, og dermed ikke giver plads til en foranstaltning med behandlingssigte såfremt det findes mere formålstjenligt end straf, jvf straffelovens § 68,2.pkt.

Med venlig hilsen

Bodil Landbo

Overlæge

Bol@psykiatri.aaa.dk

15. FEB. 2005

DANSK RETSPOLITISK FORENING

14-02-2005

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

AKA

Vedr.: Sagsnr. 2004-730-1030.

Vedlagt fremsender jeg hermed Dansk Retspolitisk Forenings udtalelse vedrørende betænkning nr. 1442/2004 om det grønlandske retsvæsen.

Med venlig hilsen

Bjørn Elmquist

21 FEB. 2005
Justitsministeriet
Lovafdelingen

Akt. nr. 20.
2005 NR. 730-CC42

DANSK RETSPOLITISK FORENING

Høringssvar til Justitsministeriet vedr. Betænkning om Det Grønlandske Retsvæsen (Betænkning nr. 1442/2004, afgivet af Den Grønlandske Retsvæsenkommission til Justitsministeriet og Det grønlandske hjemmestyre).

Ved brev af 11. november 2004 har Justitsministeriet udbedt sig en udtalelse fra Dansk Retropolitisk Forening (DRF) vedrørende ovennævnte betænkning. En arbejdsgruppe i DRF har udarbejdet nedenstående kommentarer (med "fed kursiv" skrift) til forskellige punkter, man har fundet væsentlige, men uden at foretage en udtømmende gennemgang af og kommentar til hele betænkningen

1. Generelt om betænkningen:

Som det fremgår af betænkningen, har denne været særdeles længe undervejs. Kommissionen er således nedsat den 2. marts 1994 og betænkningen afgivet i 2003 og udsendt i 2004. Dette lange forløb – der efter det oplyste bl.a. har beroet på oversættelsen af betænkningen til grønlandsk - må selvsagt beklages, ikke mindst fordi en række foranstaltninger har været sat i bero på betænkningens fremkomst. Det må dog på den anden side fremhæves, at en række initiativer er iværksat under kommissionens arbejde og på foranledning af denne (en del af disse initiativer kommenteres nedenfor). Desuden har kommissionen udført et omfattende arbejde og foranlediget en række undersøgelser – tilsammen et imponerende arbejde. En del af det tilvejebragte materiale er fremlagt som bilag til betænkningen, medens der supplerende henvises til en række materialer, der ikke direkte indgår.

Hensynet til nærhed og lokal ekspertise (sproglig og kulturel) sættes i betænkningen overfor hensynet til faglig (professionel og juridisk) ekspertise. Disse hensyn har det indtil videre været vanskeligt at forene på tilfredsstillende måde, bl.a. på grund af manglen på grønlandske jurister.

DRF er af den opfattelse, at disse hensyn i fremtiden bør søges forenet i videst muligt omfang dels under anvendelse af den teknologiske udvikling, der muliggør hurtig kommunikation imellem lokal og professionel ekspertise både i Grønland og indenfor Rigsfællesskabet, dels igennem videre arbejde med forsøg med pragmatiske innovationer både på det sproglige område, på foranstaltningsområdet og fsv. angår uddannelse af retsvæsenets personale. Hvis de omfattende lovforslag Kommissionen har udarbejdet skal kunne håndhæves af det grønlandske retsvæsen, forudsætter det, at den lokale ekspertise får tilført en betydelig øget faglig ekspertise både igennem uddannelsesstilbud og konsulentbistand.

DRF vil desuden foreslå, at det overvejes, om der - udover oparbejdelse af faglig ekspertise i Grønland - også er behov for at styrke og videreføre den faglige ekspertise, som i forbindelse med Kommissionens arbejde er blevet tilvejebragt i Justitsministeriet, og på den måde bidrage til, at staten kan løse sine opgaver i forhold til Grønland hurtigere end det ofte er tilfældet i dag.

2. Blandt de gennemførte eller igangsatte initiativer, som DRF finder anledning til at fremhæve, bør nævnes:

Om sproget:

At væsentlige retlige dokumenter udfærdiges på både grønlandsk og dansk, med mindre man positivt ved, at borgeren er fuldt dobbeltsproget,
'Forsøg' med protokollering til retsbogen på det talte sprog
Udgivelse af en grønlandsk "terminologiliste" over kriminallov, retsplejelov mv.
Ansættelse af to tolke hos politimesteren.

I betragtning af sprogproblemernes væsentlighed i relation til retssikkerheden og menneskerettighederne må DRF anse disse foranstaltninger for betydningsfulde. Det anføres, at der er behov for ansættelse af yderligere 7 tolke, men det antydes også, at tolkebehovet er betydeligt større, og at der bør træffes yderligere foranstaltninger til at dække behovet.

Om domstole og retspleje:

Der er iværksat uddannelse for kredsdommere og bisiddere,
Bisiddere kan få telefonrådgivning fra et advokatkontor i Nuuk via en hotline-ordning
Bisiddere kan få mere omfattende rådgivning fra en advokat i alvorlige kriminalsager.
Der er indført forsøg med en egentlig uddannelse af kredsdommere og af bisiddere.
Det foreslås i den forbindelse, at der indføres en forsvarer-autorisationsordning for bisiddere, der har gennemgået den fornødne uddannelse – med tilhørende eksamen.

I betragtning af, at der fortsat forventes ansat ikke-jurister som kredsdommere er disse uddannelsesmæssige foranstaltninger overordentlig væsentlige og må forventes i de kommende år at kræve ikke ubetydelige investeringer.

Der foreslås i øvrigt indrettet en ordning med en "landsforsvarer" i offentligt eller privat regi, bl.a. til at forestå denne uddannelse (se nærmere herom nedenfor).

Der er iværksat forsøg med anvendelse af videokonferenceudstyr.

Denne anvendelse af moderne teknik til at overkomme de vanskeligheder, som Grønlands geografiske forhold frembyder, må anses for overordentlig væsentlig. Der knytter sig dog en række retssikkerhedsmæssige problemer til denne indskrænkning i bevisumiddelbarheden, som diskuteres grundigt i betænkningen, bl.a. på grundlag af et notat fra Det Danske Center for Menneskerettigheder. Kommissionen foreslår, at der primært kan være tale om anvendelse af sekundære afhøringer samt evt. anvendelse af videomødekonerferencer ved grundlovsforhør (for at sikre overholdelse af 24-timers fristen). Der foreslås væsentligt mere restriktive regler for telefonafhøring mv. Der foreslås tilvejebragt særskilt hjemmel til anvendelse af "videomødekonerferencer" både i civile og kriminelle sager.

Da videomøder kan være en væsentlig praktisk lettelse kan DRF tilslutte sig, at denne anvendelse udbygges med hensyntagen til de foreslåede kriterier om hensigtsmæssighed og forsvarlighed (s. 377-82). Det er vigtigt, at praksis følges nøje og løbende evalueres.

Om foranstaltningssystemet og kriminalforsorgen:

Lovmæssig hjemmel til, at grønlandske forvaringsdømte i Anstalten ved Herstedvester kan overføres/udstationeres til anstalt i Grønland med henblik på løsladelse i Grønland er tilvejebragt ved lov af 12. juni 1996.

Der er her tale om et første, beskedent skridt til at råde bod på en af de alvorligste pletter på det gældende sanktionssystem. DRF lægger megen vægt på, at dette første skridt følges op af tilvejebringelse af de fornødne bevillinger m.v. til at realisere planerne om etablering af fysiske muligheder for at beholde grønlandske forvaringsdømte i Grønland ved etablering af en særlig lukket anstalt eller afdeling i Nuuk (nærmere herom nedenfor).

Der er iværksat en undersøgelse af mulighederne for at etablere dom til samfundstjeneste om ny foranstaltning.

Dette må anses for et af de væsentligste skridt til at sikre, at det grønlandske sanktionssystem fortsat vil bevare nogle af de elementer af alternativer til egentlig frihedsstraf, som har kendetegnet den særlige ideologi og praksis i Grønland. I en situation, hvor der lægges op til ganske vidtgående skærpedelser af sanktionssystemet, er det meget væsentligt, at sådanne sanktioner lovhjemles og udbygges i praksis.

Forsøg med en organiseret indsats for ofret (bl.a. indretning af "offervagt").

Dette forsøg et led i en række bestræbelser på at styrke ofrets stilling både i retsplejemæssig og velfærdsmæssig henseende (sammenfattet i et "idékatalog", s. 772 ff) og er anbefalelsesværdigt, både ud fra det direkte hensyn til ofret og ud fra ønsket om at opnå en opinionsmæssig accept af et humant reaktionssystem i forhold til gerningsmændene. Det fremgår andetsteds i betænkningen, at det iværksatte forsøg ikke har været en ubetinget succes, måske til dels af rent praktiske grunde, og derfor er ophørt. Der foreslås dog etableret lokale offervagter i tilknytning til det sociale system. DRF anser det for væsentligt, at der arbejdes videre på de foreslåede tiltag, der kan støtte ofrene.

Dette bør også kunne foregå ved, at der foretages seriøse forsøg med konfliktråd, som har vist sig som fremgangsrigt alternativer i Norge og Sverige, selvom det i Danmark ikke er gennemført efter intentionerne med ordningen. Der er på foranledning af kommissionen udarbejdet et principoplæg om konfliktråd, men dette oplæg har ikke vundet tilslutning hos kommissionen i en udformning, hvor det kunne være en egentligt alternativsanktion i stedet for en frihedsstraf.

Både offer-støtte og konfliktråd er imidlertid så væsentlige innovative foranstaltninger, at de må kunne ses som en mulighed der bør påkalde sig yderligere forsøgsordninger med al mulig støtte ud fra hensynet til at opbygge og fastholde alternativer til indespærring. Kommissionens begrundelse (s. 877-79) for ikke at anbefale konfliktråd som en alternativ sanktion (evt. med særligt henblik på unge lovovertrædere) er ikke særligt overbevisende. Kommissionen foreslår indførelse af et udenretligt mæglinginstitut (man ønsker ikke kredsdommerne inddraget som mægling sin instans) og går endog så vidt som til at foreslå samtaler mellem gerningsmand og offer efter domfældelsen. Dette er imidlertid et alt for beskedent tilløb til en egentlig fornyelse af sanktionssystemet. Det er påfaldende, at der her hersker den samme skepsis i kommissionen, som har præget justitsministeriet og

lovgivningsmagten i Danmark til trods for de gode erfaringer man har med konfliktråd i Sverige og Norge samt mange steder i udlandet.

Delvis udbygning af kriminalforsorgens tilsynsvirksomhed.

Dette må betragtes som en central byggesten i opbygningen af en effektiv og selvstændig grønlandsk kriminalforsorg. Der har efter det oplyste i den forgangne periode været investeret alt for lidt i opbygningen af den "fri" kriminalforsorg i Grønland og skal denne kunne fungere som et reelt alternativ til indespærring, er det uomgængeligt nødvendigt at der investeres rigelige ressourcer heri (herom nærmere nedenfor). Det er positivt, at en delvis udbygning er iværksat under kommissionens arbejde, men der er tale om et område, som har været så forsømt, at der bør ske en betydelige acceleration af indsatsen.

Forbedret uddannelse af anstaltsbetjente og af kommunefogeder og reserve(politi-)betjente.

Igen foranstaltninger, der er helt nødvendige for at hæve kvaliteten af det udførte arbejde – og derfor påkalder sig betydeligt øgede investeringer.

Vedtagelsen af en lov om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politiets personale i Grønland (politiklagenævn), der er trådt i kraft pr. 1. januar 2000.

Den vedtagne lov er stort set identisk med det danske klagesystem, bortset fra, at statsadvokaten i den danske ordning er afløst af politimesteren i Grønland og Rigsadvokaten fungerer som klageinstans for dennes afgørelser.

Der udarbejdes årlige rapporter om klagenævnens arbejde til Rigsadvokaten.

I betragtning af den kritik, der er fremsat af den danske klageordning, er der god grund til at holde den grønlandske ordning under observation og følge den på samme måde, som en række andre nyskabelser ifølge betænkningen tænkes undersøgt fremover.

3. Bemærkninger til nogle af kommissionens forslag

Ved siden af de ovenfor omtalte forsøg og foranstaltninger, der allerede er iværksat/påbegyndt, giver en del af kommissionens øvrige forslag DRF anledning til nogle bemærkninger:

Om retsplejen:

Forslag om oprettelse af en stilling som landsforsvarer i offentlige eller privat regi: Ifølge betænkningen er det primære formål med at oprette en ordning med en landsforsvarer, at denne skal forestå uddannelsen af forsvarere/bisiddere i Grønland. Der opereres (s. 337 ff.) med fire forskellige modeller, heraf de to i offentligt regi (som et selvstændigt offentlig embede eller som konsulentfunktion tilknyttet en offentlig institution) eller i privat regi (som en af staten udpeget privat advokat eller gennem udlicitering af funktionen). Kommissionen vil henskyde afgørelsen til nærmere overvejelse, bl.a. uht rekrutteringsmulighederne, men foreslår en bemyndigelse til justitsministeren (efter forhandling med Advokatrådet, Landsforeningen af Beskikkede Forsvarere (i DK) og Grønlands (nyligt oprettede) Forsvarerforening til at fastsætte en ordning, evt. efter en vis forsøgsperiode.

DRF finder det vigtigt at landsforsvareren kan udgøre en faglig modpol til anklageorganisationen (politiet) og medvirke til sikringen af fagligt-etiske standarder, samt deltage i den retspolitiske udvikling. Det forekommer endvidere vigtigt, at

landsforsvareren kan medvirke ved behandlingen af aktuelle kriminalsager og dermed få en tilstrækkelig baggrund for også at vejlede bisidderne/forsvarere. DRF finder det endvidere væsentligt, at det ved etableringen af stillingen som landsforsvarer overvejes, hvorledes stillingen kan sikres så høj grad af praktisk uafhængighed af offentlige økonomiske og politiske interesser som muligt evt. ved formaliserede kontakter og rapporteringspligt overfor Grønlands forsvarerforening og Landsforeningen af beskikkede Forsvarere i Danmark. En model, der vil knytte funktionen til et eksisterende advokatkontor kan betyde at pågældende er del af et fagligt miljø.

Der antydes et forslag (s. 341) om fælles kurser for dommere og forsvarere, hvilket vil kunne bidrage yderligere til hævnning af det faglige niveau i retsplejen. Også etableringen af den grønlandske forsvarerforening er et vigtigt skridt i denne retning. Det samme gælder i øvrigt forslagene om at oprette et Råd for Grønlands Retsvæsen og et Kriminalpræventivt Råd for Grønland. Desuden foreslås ansættelse og afskedigelse af kredsdommere henlagt til et særligt Dommerråd. Det må også anses for positivt, at der i forslaget til retsplejelov indføres nye kapitler om politiets efterforskning og evt. tvangsindgreb, om forsvaret, om sagsbehandlingen i retterne, retsafgifter m.v. (om end sidstnævnte emne er problematisk).

Det bemærkes videre, at kommissionen principielt ønsker at bibeholde kredsretterne med læge dommere, samtidig med at man indfører en ny "Retten i Grønland" med juridisk uddannet personlet til varetagelse af de mere komplekse og alvorligere sager i første instans. Østre Landsret afskaffes som appelinstant til fordel for Grønlands Landsret, men med Højesteret som øverste appelinstant. Der har været tanker om en vis regionalisering af kredsretterne, men flertallet er imod.

Endelig bemærkes det, at det må anses for positivt, at kommissionen i sit udkast til ny grønlandsk Retsplejelov har søgt at medtage (løsninger på) retsplejemæssige spørgsmål i selv loven for dermed at øge brugervenligheden, at der indføres begrundelsespligt for kendelser (benævnt "beslutninger"), at der foreslås videst mulig offentlighed i retsplejen (med et proportionalitetskrav for indskrænkninger heri) og at ordningen vedrørende forkyndelser forbedres.

Vedrørende foranstaltningssystemet

Der lægges i betænkningen op til ganske vidtgående ændringer i *kriminallovens* system vedrørende straffastsættelsen ("sanktionsstigen") og vedrørende fuldbyrdelsen af afgørelser. Mest bemærkelsesværdigt er det, at der ikke opereres med straffesystemer i relation til de enkelte delikter, men at der i stedet angives en række kriterier for at anbringe de enkelte sager på sanktionsstigen i relation til forskellige kriterier, hvoraf sagens alvor og gerningsmandens person er de mest fremtrædende. Hermed nedtones den "gamle" kriminallovs vægt på *gerningsmandsprincippet* – forstået som altovervejende vægt på behandlende foranstaltninger ud fra dennes behov for at holde sig kriminalitetsfri – til en øget vægt på et *gerningsprincip*, i en ikke altid gennemskuelig kombination af støtte og kontrol – tildels afhængig af kriminalitetens grovhed og gerningsmandens formodede (person-)farlighed. Ændringerne er en imødekommelse af grønlandske ønsker om at få en "moderne" kriminallov efter internationalt tilsnit, med større vægt på sikkerhedshensyn og repression.

Denne omlægning svarer til de senere års omlægning i dansk kriminalpolitik, om end med forsøg på at bibeholde nogle af elementerne i den hidtidige grønlandske ordning. De ændringer, der foreslås i foranstaltnings-/sanktions-systemet, er imidlertid i hovedsagen i mere repressiv retning. Der udvises en meget ringe til-

bøjelighed til at afprøve nye reaktionsformer, såsom "kvalificeret advarsel" (for unge - en parallel til det engelske *cautioning*) ligesom konfliktråd som alternativ sanktion i stedet for frihedsstraf afvises som uforeneligt med grønlandsk mentalitet eller uigennemførligt af praktiske grunde (mangel på egnede politifolk og mæglere etc.). I stedet foreslås en sanktionsstige med otte trin, med en række til dels "nye" sanktionsformer som almindelig advarsel (ny), bøder, dom til samfundstjeneste (ny), (ny) betinget dom med straffastsættelse (for at virke tilpas formanende), dom til anstalt med tilsyn og dom til anbringelse i anstalt, øget anvendelse af delvis lukket regi, samt forvaring - alt i alt en række stramninger, der skal tilgodese befolkningens ønsker om bedre beskyttelse imod personfarlig kriminalitet.

DRF må beklage, at de foreslåede ændringer i så overvejende grad er i repressiv retning og at der udvises så ringe vilje til at eksperimentere med muligt nyskabende forsøg. Dette kunne måske accepteres, hvis der var grund til at tro, at de foreslåede ændringer ville give anledning til en klar effektivisering af sanktionssystemet. Men det "nye" system bliver kun effektivere i henseende til kontrol- og signalværdi. Hvis ikke der investeres ganske betydelige beløb i oprustning af anstaltssystemet og det sociale system, herunder i forbedringer i tilsynsfunktionen samt en betydelig oprustning af den kommunale sociale indsats (der henhører under hjemmestyret og derfor kun er behandlet summarisk af kommissionen), må det anses for sandsynligt at recidivet snarere øges en mindskes.

I øvrigt tilkendegives det, at der også ved tilsyn - herunder af prøveløsladte - skal reageres hårdere og hurtigere ved eventuelle vilkårsovertrædelser, for at vise konsekvens. Anholdelse og tilbageholdelse skal være de foretrukne reaktionsformer.

Anstaltssystemet skal fortsat i et vist omfang baseres på åbne afdelinger, men der skal indrettes "halvlukket" regi i alle anstalter for personer dømt for personfarlig kriminalitet, en lukket disciplinæraftdeling i Nuuk og en lukket forvaringsafdeling i Nuuk for farlige kriminelle (dem der hidtil har været anbragt i Herstedvester).

Det er tanken, at der skal sikres mulighed for behandling under afsoning i anstalt og i forbindelse med tilsyn (med vilkår), herunder for misbrug af alkohol eller narkotika, seksuelle afvigelser og adfærdskorrektion.

Der foreslås desuden særlige reaktionsformer over for unge og over for kriminelle med psykiske/psykiatriske lidelser. Det skal bemærkes, at kommissionen ønsker at fastholde den hidtidige hjemmel for anvendelsen af tidsubestemte domme til anstalt og afviser alternative modeller i så henseende.

I henseende til sanktionerne over for unge afviser kommissionen anvendelsen af ungdomskontrakter (der jo også har lidt en krank skæbne i Danmark). Der henvises til, at dette ville have krævet et større administrativt apparat og "vil forekomme fremmed for den grønlandske virkelighed"(?). I stedet foreslås et intensiveret samarbejde mellem kriminalforsorgen og socialektoren indført gennem en ny sanktion i form af "dom til særlige hjælpeforanstaltninger over for unge", hvori også politiet skal inddrages (en udbygning af SSPK-systemet). Som ovenfor anført afvises også "kvalificeret advarsel" (*cautioning*) og egentlige konfliktråd.

DRF finder det ganske nødvendigt, at samarbejdet mellem kriminalforsorgen og de sociale myndigheder intensiveres og at der sker en kraftig oprustning af sidstnævntes indsatsmuligheder. Det er klart, at dette indebærer økonomiske konsekvenser, hvilket måske er forklaringen på, at udviklingen i denne sektor hidtil har ladet meget tilbage at ønske.

Kommissionen anfører, at der i et samfund med meget knappe ressourcer kan være en tendens til, at netop denne type opgaver nedprioriteres og foreslår derfor en kraftig oprustning af kriminalforsorgen, bl.a. ved udbygning i flere kommuner og henlæggelse af en række opgaver til kriminalforsorgens tilsynsførende, herunder også kriminalpræventive opgaver.

Det bemærkes også, at den bebudede indsats i relation til behandling vil kræve rekruttering og uddannelse af nyt personale, herunder psykologer og psykiatere. Både i relation til psykisk afvigende kriminelle og forvaringsdømte i øvrigt har dette hidtil vist sig vanskeligt. *Det må håbes, at en øget "hjemtagning" af forvaringsklientellet til Grønland kan ledsages af en sådan udbygning. Ellers risikerer man at falde tilbage på genoptagelse af "nedsendelse" til Danmark eller opbevaring i lukket anstalt i Grønland i lang, ubestemt tid under behandlingsmæssigt helt utilstrækkelige forhold.*

Kommissionen har kun summarisk behandlet spørgsmålet om behandlingen af psykisk afvigende lovovertrædere, men henviser til, at dette henhører under hjemmestyret. Dette har for tiden en aftale med Århus Amt om nedsendelse af psykiatrisk syge lovovertrædere og der anføres intet om, hvornår den tilvejebragte hjemmel til at tage denne gruppe tilbage til Grønland kan realiseres. De farligste forventes fortsat nedsendt til Sikringsanstalten i Danmark – og det samme gælder i øvrigt de mentalt retarderede lovovertrædere. *Ikke mindst det sidste forekommer ikke velbegrundet – i hvert fald ikke ud fra et behandlingsbehov.* Der foreslås en hjemmel til fortsat nedsendelse til Danmark af disse kategorier.

DRF finder det vigtigt, at der sker en udbygning af det psykiatriske system i Grønland og at hjemmestyret bør inddrages i at styrke denne sektor – hvilket også er en forudsætning for den foreslåede hjemtagning af forvaringsdømte.

Anstaltssystemets udbygning vil kræve betydelige bygningsmæssige investeringer, bl.a. gennem opførelsen af en ny anstalt i Tasiilaq (til dels for at frigøre plads i Nuuk). *Der bør også ske en forbedring af en række af de lokale detentioner (arresthuse), der i øget omfang forudsættes anvendt til korttidsafsoning.*

Det anslås, at den samlede udbygning af anstaltssystemet vil beløbe sig til ca. 95 mio. kr. i anlægsudgifter og 10-13 mio. til løn og drift. Udbygning af tilsynsafdelingerne anslås at ville koste 0,2 mio. kr. i anlæg og 2,7 mio. kr. til løn og driftsudgifter. Desuden påregnes etablering af en fællesledelse for kriminalforsorgen, omfattende både anstaltssystemet og den "fri" kriminalforsorg..

Kommissionen tager ikke stilling til, om retsvæsenet skal overføres til hjemmestyret eller ej. Men på baggrund af dets begrænsede økonomiske ressourcer anbefaler kommissionen, at den fornødne udbygning af retsvæsenet i givet fald bør finde sted inden en evt. overførsel for at sikre den fornødne oprustning. De samlede anlægsudgifter ved gennemførelse af kommissionens forslag anslås til ca. 155 mio. kr.

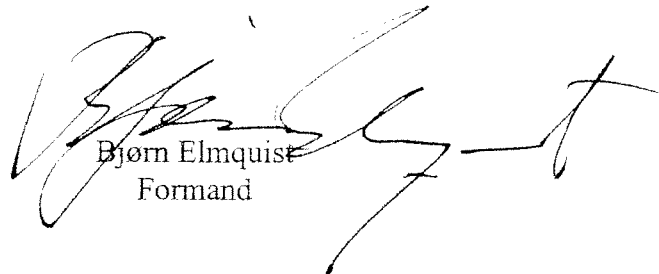
DRF må på denne baggrund beklage, at så relativt store ressourcer (95 mio. kr.) tænkes anvendt til udbygning af anstaltssystemet. Selvom man må anse det for rimeligt og ønskeligt, at forvaringsdømte fremover sikres behandling i Grønland, forekommer investeringerne i den "fri" kriminalforsorg som alternativ til anstaltsbehandling alt for ringe efter det foreliggende forslag. Det er klart, at en stor del af disse udgifter må være driftsudgifter, der skal afholdes lokalt, baseret på en øget kommunal indsats. Men DRF deler kommissionens bekymring for, at arbejdet med de kriminelle lokalt vil blive stedmoderligt behandlet i forhold til andre, mere prestigefyldte områder. Det er derfor afgørende vigtigt, at der optages diskussion om, hvorledes Danmark kan støtte udbygningen i Grønland af den del af reaktions-systemet, der ikke skal baseres på indespærring.

4. Afsluttende bemærkninger:

DRF anser Grønlandskommissionens Betænkning for at være et imponerende og grundigt bidrag til diskussionen af det grønlandske retsvæsen – herunder kriminalforsorgens – fremtid. Det må dog beklages, at arbejdet har trukket så langt ud og at en række væsentlige investeringer har måttet bero på betænkningens fremkomst.

DRF agter inden for de nærmeste måneder at afholde en større offentlig høring om det grønlandske retsvæsen og håber, at repræsentanter for justitsministeriet, Kommissionen sammen med grønlandske politikere vil deltage i denne. Man vil snarest vende tilbage med nærmere orientering herom.

På DRFs vegne

Bjørn Elmquist
Formand

Jørgen Jepsen
bestyrelsesmedlem

Hanne Petersen
suppleant

FORENINGEN AF POLITIMESTRE
I
DANMARK

Kirkegade 76, 6700 Esbjerg
Tlf. 76 11 14 48
Fax 76 11 14 01
E-mail: politimesterforeningen@mail.dk

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Dato : 15. februar 2005
Jr.nr. : 183.1.04
Ref. : PBL/sn

AKA

Ved skrivelse af 10. august 2004 (sagsnr. 2004-730-1030) har Justitsministeriet anmodet Politimesterforeningen om en udtalelse om betænkning nr. 1442/2004 om det grønlandske retsvæsen.

Politimesterforeningen er bekendt med det høringssvar, der er afgivet af Politimesteren i Grønland, og kan henholde sig til dette.

Politimesterforeningen skal dog tilføje, at det nugældende politiforlig ikke tager højde for ændringer af retsvæsenet på Grønland, og at de økonomiske konsekvenser af de foreslåede ændringer derfor selvfølgelig slet ikke kan rummes inden for rammerne af det gældende politiforlig.

Med venlig hilsen

P. Rjørnholdt Løhde

21 FEB. 2005

Justitsministeriet
Lovafdelingen

Akt nr. 19

2005 NR. 730-0072

HK Landsklubben Danmarks Domstole

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Jnr. 1442/04

AKA

Den 15. februar 2005

Betænkning nr. 1442/2004 om det grønlandske retsvæsen

Landsklubben har modtaget den nævnte betænkning til høring.

I betænkningens resume nævnes på side 14, at der overalt indenfor alle retsmyndigheder skal lægges betydelig vægt på dobbeltsproget ved nyansættelser og på uddannelse i skriftlig formulering på grønlandsk.

Vi kan fuldt ud tilslutte os, at der gives uddannelse i skriftlig formulering på grønlandsk til alle ansatte, der har behov for det i deres daglige arbejde.

Vi vil dog udtrykke bekymring for, at der skal lægges betydelig vægt på om ansøgere er dobbeltsprogede ved nyansættelser. Det vil måske bevirke, at dygtige og kompetente personer undlader at søge job indenfor retsvæsenet i Grønland.

På side 31 i resumeet nævnes, at det efter kommissionens opfattelse også fremover vil være retsplejelovens udgangspunkt, at retssproget i Grønland er grønlandsk og dansk, og at der således ikke stilles forslag om ændringer i retsplejelovens centrale bestemmelser om retssproget.

For os at se må det derfor være afgørende, at nyansatte behersker grønlandsk eller dansk i et omfang, der gør det muligt at bestride den aktuelle stilling.

Landsklubben har i øvrigt ingen bemærkninger til betænkningen.

De venligste hilsner
HK Landsklubben Danmarks Domstole

Kate Kengen

Kate Kengen

21 FEB. 2005

Justitsministeriet
Lovafdelingen

Akt.nr. 18

2005 NR. 740-CCP2

21 FEB. 2005
Justitsministeriet
Lovafdelingen

Akt.nr. 17.
2005 NR. 750-0042

Justitsministeriet,
Charlotte Lauritsen,
Slotsholmsgade 10,
1216 København K.

Vor ref.
Bol

Deres ref.

Jr.nr.

Dato
15-02-2005

Kommentarer til Betænkning om Det Grønlandske Retsvæsen.

Undertegnede, som er overlæge for Retspsykiatrisk afsnit R 3, Psykiatrisk Hospital i Risskov – den afdeling, som behandler retspsykiatriske patienter hjemmehørende i Grønland, vil hermed gerne knytte nogle kommentarer til Retsvæsenkommisionens betænkning.

Jeg er først kommet i besiddelse af betænkningen d. 14.02.05, og jeg har derfor ikke haft lejlighed til at sætte mig grundigt ind i overvejelserne, hvorfor nogle af mine spørgsmål kan være besvarede i redegørelsen.

I bind 7, punkt 12. Afsoning i Danmark, konkluderer Justitsministeriet på side 2175: "Efter Justitsministeriets opfattelse er det ikke muligt med sikkerhed at sige noget om omfanget af myndighedernes pligter med hensyn til at sikre den dømtes mulighed for at få besøg af og opretholde kontakten til den nærmeste familie".

Sundhedsdirektoratet har ansvaret for og afholder alle udgifter i forbindelse med retspsykiatriske patienters hospitalsophold i Danmark. I kontrakten mellem Grønlands Hjemmestyre og Psykiatrien i Århus Amt er der en bestemmelse om, at patienterne kan bevilliges ferierejse efter 1 års indlæggelse i Danmark. Praksis har været, mens afdelingen var i Vordingborg, at patienter - for de anbringelsesdømtes vedkommende efter Rigsadvokatens tilladelse - kom på ferierejse, men siden 2003 har Dronning Ingrid's Hospital ud fra økonomiske årsager afslået at bevillige ferierejser.

Vi finder, at ferierejser er af overordentlig stor betydning, primært for at bevare tilknytningen til familien og det grønlandske samfund, men en ferierejse giver også vigtige informationer i forhold til, hvorledes personen reagerer i sit hjemlige miljø, når der skal træffes beslutning om udskrivelse eller evt. foranstaltningsændring. Dertil kommer, at befolkningen i hjembyen får mulighed for at træffe personen i en bedret psykisk tilstand, hvilket kan fjerne frygt og fordomme og befordre en reintegration i hjembyen.

Jeg vil anbefale, at man i lovgivningsarbejdet får indføjet, at retspsykiatriske patienter får ret til ferierejser, hvis den psykiske tilstand tillader det, og hvis ikke retssikkerhedsmæssige forhold

taler imod - enten ved et pålæg til Sundhedsdirektoratet til at afsætte midler, eller at der findes midler netop til det formål inden for Kriminalforsorgen.

I betænkningens bind 3, side 938 og bind 6 side 2005 omtales domsformen "behandling om fornødent i Danmark".

Jeg finder, at denne domsform frem for en kategorisk "dom til behandling på dansk psykiatrisk hospital" af praktiske hensyn vil være mere hensigtsmæssig.

Det synes at være overflødig og unødvendigt belastende, at en person, som er ambulant mentalobserveret, på fri fod og i et sufficient behandlingsforløb resulterende i en stabil psykisk tilstand, skal ledsages af 2 betjente til en meget kortvarende indlæggelse i dansk psykiatrisk hospital. Skulle den psykiske tilstand senere blive ustabil, evt med risiko for fornyet kriminalitet, vil foranstaltningen "behandling om fornødent i Danmark" kunne bringes i anvendelse.

Det andet eksempel, hvor det vil være uhensigtsmæssigt at lade personen nedrejse til Danmark til fuldbyrdelse af dommen vil være det tilfælde, hvor personen er blevet mentalobserveret under indlæggelse og i tilbageholdelsestiden har fået behandling, således at tilstanden er bedret i en sådan grad, at udskrivelse er indiceret. Naturligvis under forudsætning af, at efterbehandlingsplanerne og -tilbuddene er på plads, vil det også være overflødig, at personen efter domsafsigelse i Grønland, skal indlægges i Danmark, måske i få dage blot for at få dommen fuldbyrdet.

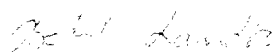
Jeg har ikke haft mulighed for at undersøge nærmere om betænkningen også tager stilling til brug af televideo-kommunikationssystem i forbindelse med domsforhandlinger.

For vores patienter vil i de flestes tilfælde gælde, at det vil være en – måske flere måneder varende tidsbesparelse, hvis genoptagelsessager kan behandles via televideo, idet man vil spare det led, hvor patienten skal til afhøring i en dansk ret. Det vil endvidere give bedre mulighed for at kommunikere direkte med det grønlandske retsvæsen. De primære retssager bør naturligvis fortsat foregå med den pågældende til stede i retten.

"Den nye Kriminallovs" § 151.

Desværre har jeg ikke haft den fornødne tid til at nærlæse hele Kriminallovens tekst, men umiddelbart finder jeg ikke, at § 151 er dækkende for de tilstande, som omtales i den danske straffelovs § 69, og dermed ikke giver plads til en foranstaltning med behandlingssigte såfremt det findes mere formålstjenligt end straf, jvf straffelovens § 68,2.pkt.

Med venlig hilsen

Bodil Landbo

Overlæge

Bol@psykiatri.aaa.dk

Den 10. februar 2005

Til Justitsministeriet

v/Charlotte Lauritsen

Slotsholmsgade 10, 1216 København K

Høringssvar i anledning af offentliggørelsen af betænkningen om det grønlandske retsvæsen.

Jeg repræsenterer ikke nogen organisation, men har som forfatter og journalist beskæftiget mig med de grønlandske dømt i Herstedvester siden 1990, da jeg indledte et researcharbejde til de to bøger, jeg udgav om emnet i 1992. Mit indlæg vil derfor næsten udelukkende handle om grønlænderne i Herstedvester.

I august 2004 offentliggøres retsvæsenkommissionens betænkning efter 10 års arbejde. Et stort og grundigt arbejde, med gode ændringsforslag. Ærgerligt at en del materialet allerede forekommer forældet. Det er kritisabelt at det har taget så mange år at skrive en betænkning og at kommissionens medlemmer til trods for den store forsinkelse undlader at anbefale en delbetænkning om f.eks. at bygge en lukket anstalt i Grønland, når alle ved, at behovet for anstaltspladser er så påtrængende.

Indtil nu er der ikke mange, der har interesseret sig for debatten og man kan frygte, at betænkningens omfang vil afholde en del interesserede i at forholde sig til stoffet. I forbindelse med udgivelsen blev en avis husstandsuddelt i Grønland. Den har ikke medført nogen diskussion i pressen. Avisen er oplysende, men sproget er præget af embedsmænds udtryksmåder og derfor ikke velegnet som et folkeligt debatoplæg.

Hvor blev Herstedvester af?

Det undrer mig at der er foretaget en lang række undersøgelser og uarbejdede rapporter omkring befolkningens holdninger til politiet, kredsretterne m.m. men at der absolut intet foreligger omkring anbringelse af grønlandske dømt i Herstedvester, kriminallovens absolut strengeste foranstaltning.

Jeg må gøre opmærksom på, at netop debatten omkring anbringelse af grønlandske dømte i Herstedvester var den direkte anledning til at justitsministeren nedsatte en kommission i 1994 - på baggrund af flere års kritik af forholdene og sidst med udgivelsen af mine bøger om Herstedvester og flere TV- og radioudsendelser om emnet.

I kommissoriet står blandt andet: "Under hensyn til denne udvikling og den debat, som er fulgt i dens kølvand, er det nødvendigt med en grundig gennemgang og nyvurdering af hele det grønlandske retsvæsen." Ja, og det grønlandske retsvæsen omfatter også den grønlandske kriminallovs strengeste straf: Tidubestemt anbringelse i anstalten i Herstedvester.

Senere anføres: "I tilknytning hertil skal kommissionen overveje og beskrive, hvorledes der kan etableres særlige afsoningsanstalter i Grønland, således at den hidtidige ordning, hvor grønlandske forvaringsdømte afsoner i Anstalten i Herstedvester, kan bringes til ophør, ligesom kommissionen kan fremkomme med forslag til eventuelle yderligere reformer på dette område."

Hvordan er det muligt for kommissionens medlemmer overhovedet at komme med forslag til reformer for den gruppe der afsoner i Herstedvester - uden at vide noget om gruppens sammensætning, uden at have nogen viden om hvor længe de har siddet i Herstedvester, hvor meget recidiv der har været, og ikke mindst hvordan udslusningen af de grønlandske dømte hidtil er foregået?

Jeg er naturligvis glad for at kommissionen i hæftet "Anstalt, Tilsyn, Pension" anfører, at de indsatte i Herstedvester ikke indgår i undersøgelsen, blandt andet fordi "disses indsattes situation foreligger ganske godt beskrevet, især gennem Tine Brylds bøger", men underligt nok har kommissionen aldrig interesseret sig for mine vurderinger efter udgivelsen af bøgerne i 1992, selv om jeg i de sidste 10 år har fulgt nogle af de grønlandske dømte, jeg i sin tid interviewede. Det nævnes at Helene Brochmann har aflagt et besøg hos de grønlandske dømte, men jeg kunne dog have ønsket, at Helene Brochmann havde fået adgang til at interviewe og undersøge forholdene på samme måde som det var tilfældet med de grønlandske anstalter.

Behov for undersøgelser

1) Der burde snarest iværksættes en undersøgelse af hvordan det er gået de indsatte, der siden midten eller slutningen af 50'erne har været dømt til ubestemt tid i Herstedvester. Hvor mange er gået gennem systemet, hvor mange er løsladt, tilbage i Grønland, hvor mange klarer sig, hvor mange har haft recidiv til Herstedvester og ikke mindst - hvor længe er de dømte i Herstedvester, med og uden recidiv? Jeg har kendskab til indsatte der har været en eller flere gange i Herstedvester i mere end 20 år og intet er sket - udover at de gang på gang vender tilbage.

2) Hvilken behandling modtager de? Hvordan fungerer samarbejdet mellem bistandsværger og Herstedvester, mellem de grønlandske myndigheder og de danske, når det handler om behandling af sager i Kredsretten m.m.? Bliver der lagt handlingsplaner for hver enkelt indsat og er de indsatte tilfredse med de tilbud, der findes? Hvordan har den tidsubestemte straf påvirket den indsatte muligheder for at blive resocialiseret til en tilværelse i Grønland?

3) Hvordan forestiller man sig, at de dømte skal overflyttes til en lukket anstalt i Grønland? Hvordan kan man lave en ny anstalt i Grønland med så lidt viden om alle dem, der i mere end 50 år har fået dom til anbringelse på ”psykiatrisk ledet anstalt i Danmark”?

Formålet med at sende de grønlandske dømte til Herstedvester har jo netop været at de skulle modtage behandling i forbindelse med den resocialisering der er central i den grønlandske kriminallov?

Kommissionen må vide, at det er yderst begrænset hvilke uddannelses tilbud og hvilket arbejde de grønlandske dømte kan modtage i Herstedvester. Det er mildest talt underlødigt. Der burde have været en anderledes intensiv undervisning i sprog og matematik, da mange har en yderst ringe skolegang og derfor ikke har store muligheder for at klare en senere uddannelse eller arbejde.

På grund af pres udefra og de to grønlandske folketingsmedlemmers interesse for gruppen i det seneste år, er der oprettet et samarbejde med Frederiksbergcentret og husflidsbutikken i det grønlandske hus i Løvstræde. Det er opmuntrende, men langt fra nok.

Om tidsubestemt straf

Det fremgår at kommissionen indstiller at man bevarer den tidsubestemte straf, således som den også findes i den danske straffelov. Men så må det understreges at denne sanktion skal benyttes i langt sjældnere tilfælde end vi oplever det nu, hvor der procentuelt i forhold til danske forvaringsdømte er en stor overvægt af grønlændere der sidder på tidsubestemte domme. Det har jeg ikke set behandlet i betænkningen. Efter min vurdering bør den tidsubestemte straf kun undtagelsesvis anvendes og det bør, hvis der er enighed herom, fremgå i lovgivningen.

Om uddannelse af fængselsbetjente

Det undrer mig, at man ikke har påbegyndt grundige uddannelsesforløb for de betjente, der arbejder i anstalterne og dem, der skal varetage overvågningen af de indsatte i de fremtidige lukkede anstalter i Grønland. Det er betænkeligt at man ikke på et langt tidligere tidspunkt har forberedt sig på hvad der kræves af personalet, der skal modtage afsonere i en lukket anstalt. Der er først og frem-

mest brug for veluddannede, bedre lønnede fængselsbetjente og socialpædagoger og andre der kan sætte aktiviteter i gang som fremmer mulighederne for at de indsatte kan klare sig i samfundet på et senere tidspunkt.

Psykolog/psykiaterbistand er også nødvendigt, men ikke nødvendigvis med særligt ansatte i den lukkede anstalt. Som i andre tilfælde kan et samarbejde udvides med den eksisterende psykiatriske afdeling.

Om bistandsværgerne og bisiddere:

Bistandsværgerens arbejde er omtalt i betænkningen, men jeg savner konkrete forslag om uddannelse, forbedrede lønninger og et helt andet samarbejde med Herstedvester og de grønlandske instanser. Bistandsværgerne får alt for ofte ingen viden om hvad kredsretten beslutter og alt for sent orienteres de om de møder der skal være forud for en foranstaltningsændring, hvor den indsatte skal møde til telekommunikation med kredsretten og bisidderen ofte intet ved. Mange af de indsatte føler sig totalt retsløse fordi kommunikationen er så dårlig og bisidderne har alt for ringe viden om den konkrete sag. Også her savnes en bedre uddannelse.

Ang. overtrædelse af menneskerettighederne:

Endelig mener jeg at kommissionen kommer lidt for let over problemet med en overtrædelse af menneskerettighederne. Det er en overtrædelse af konventionen at man sender dømte til afsoning i et andet land og uanset der eksisterer et rigsfællesskab er Danmark i forhold til Grønland et andet land, sprogligt, kulturelt og historisk Amnesty International har klart tilkendegivet at der er tale om overtrædelse af menneskerettighederne ved at praktisere denne form for straf og jeg mener det ville være klædeligt, hvis Justitsministeriet forelagde spørgsmålet for Menneskeretskommissionen.

Overflytning til Grønland

Da jeg som nævnt i flere år har beskæftiget mig specielt med de grønlandske dømte i Herstedvester, har jeg naturligvis overvejet, hvad der kunne ske med den store gruppe (19), der afsoner i dag. Det er ikke ukendt, at der er måske 100 på venteliste til afsoning i de grønlandske anstalter og jeg kan frygte at det betyder, at der i de kommende år vil blive sendt endnu flere til Herstedvester.

Det er vigtigt at sondre mellem de grønlandere, der har en lang "karriere" i Herstedvester og de andre. Mange har lidt nye nederlag efter de er overflyttet til Grønland, enten administrativt eller ved en foranstaltningsændring. Familie og venner er langt fra altid lige interesserede i at de kommer til-

bage til byen/bygden efter så mange års fravær og med en alvorlig forbrydelse som voldtægter, drab eller børnemisbrug. Ingen har set, hvordan de har klaret sig og om de har forandret sig. Man ser billedet af den mand, der har bragt så meget sorg i et lille samfund - og det billede fastholdes, når han har været nogle år i Herstedvester. Mange har stærke forestillinger om Herstedvester som et sted hvor ingen kommer ud fra som mennesker. Derfor er det af stor betydning, at kriminalforsorgen inddrages, når de indsatte vender tilbage og at man forbereder lokalbefolkningen på, hvad der kommer til at ske og inddrager ikke mindst ofrenes familier i hvad der kan gøres for at mindske smerten, uroen og vreden. Desværre har der ikke været talt ret meget om konfliktråd og mægling, men det bør undersøges nærmere og kan være til gavn for såvel de involverede som samfundet.

Udslusning i Danmark

Den gruppe indsatte der har siddet længst i Herstedvester og som forsøgsvis har været overflyttet til en grønlandsk anstalt uden større held, ville måske være bedre tjent med at blive udsluset i Danmark. Det gælder især dem, der har været sendt frem og tilbage mellem Herstedvester og Grønland i flere omgange, men det kan også være en grønlandsk dømt der har siddet i så mange år, at forbindelsen til Grønland er nærmest ikke eksisterende.

Jeg har forbindelse med en af de grønlandske dømte, der er blevet udsluset til en dansk pension, indtil videre på fængselsvilkår og det har vist sig, at tilbud om uddannelse og arbejde er langt bedre prioriteret her end jeg har set det praktiseret i Grønland. Der er nogle af de indsatte, der har så ringe kontakt med familie og bekendte i Grønland, at de vil føle sig ikke bare ensomme, men også uønskede i deres eget land og jeg tror, mulighederne for at give dem en tilværelse i Danmark er bedre. De kunne få en mindre afdeling på en af pensionerne evt. i Københavnsområdet, så de ikke kom til at være for meget alene, men med en individuel handlingsplan omkring fremtidige bolig, arbejds- og uddannelsesforhold.

Handlingsplaner

Den anden gruppe, som er førstegangs afsonere i Herstedvester, bør man straks lægge en handlingsplan for, således at de hurtigst muligt kan sendes tilbage til en grønlandsk anstalt og det kræver et langt mere velfungerende samarbejde mellem Kriminalforsorgen i Grønland og Herstedvester.

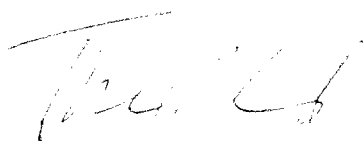
Det er glædeligt at man i kommissionen har ønsket at opprioritere den frie kriminalforsorg i Grønland, ikke bare af hensyn til de mange der behøver støtte og som afsoner i Grønland, men også til dem, der vender tilbage og intet har.

Samarbejdet har tilsyneladende også haltet, når det drejer sig om at drøfte de indsatte fremtidige økonomiske vilkår. En del af de indsatte grønlandere i Herstedvester opfylder efter mine vurderinger betingelsen for at søge førtidspension og jeg må tilstå, at det undrer mig, at socialafdelingen i Herstedvester ikke har været opmærksom på denne mulighed, selv om det kan være svært at sige, hvornår den dømte kommer videre i systemet. En sag kan påbegyndes under opholdet i Herstedvester, som det flere gange har været tilfældet på det psykiatriske hospital i Risskov, hvor grønlandere med anbringelses- og behandlingsdomme sidder på ubestemt tid og hvor flere har fået tildelt førtidspension. Det er indtil nu ikke forekommet i Herstedvester. Igen en anledning til at understrege nødvendigheden af et bedre samarbejde mellem kommuner, kriminalforsorg og Herstedvester.

De indsatte grønlandere i Herstedvester bør i langt højere grad orienteres om hvad der kommer til at ske i de kommende år. De sidder uden håb og med stor usikkerhed, også omkring den behandling der er et krav for at komme videre i systemet.

Grønland og Danmark kan ikke være bekendt at denne umenneskelige behandling af grønlandske dømte fortsat finder sted. Jeg ved, det er dyrt, og at det er nødvendigt at prioritere, men det er efter min mening det mest påtrængende at få stoppet nedsendelsen af grønlandske dømte til Herstedvester, hvilket betyder opførelse af en lukket anstalt, mere uddannelse til personale og ikke mindst en investering i den frie kriminalforsorg i Grønland.

Med venlig hilsen

Tine Bryld

Uraniavej 15, 1878 Fbg. C

Tlf. 35 34 00 78

e-mail: tine@bryld.dk

Charlotte Lauritsen (951cha)

Fra: Tine Bryld DR UNG [TBD@dr.dk]

Sendt: 14. februar 2005 10:01

Til: Charlotte Lauritsen (951cha)

Emne: Tine Bryld

Jeg glemte at skrive titel og udgivelsesår på mine to bøger om Herstedvester. Vil du være sød at notere det i mit høringsvar? Det er "De Nederste i Herstedvester" og "Abe!", udgivet i 1992 på forlaget Gyldendal.. Og så håber jeg du har sendt Ole Møller i Herstedvester retsvæsenkommissionens anbefalinger? Mange hilsner
Tine Bryld

Charlotte Lauritsen (951cha)

5

Fra: Tine Bryld DR UNG [TBD@dr.dk]**Sendt:** 11. februar 2005 13:48**Til:** Charlotte Lauritsen (951cha)**Emne:** Fra tine bryld

Kære Charlotte, jeg har sendt svaret som brev, men her er det på mail. Er det muligt at få at vide, hvem der har afgivet høringsvar - jeg ved godt, jeg ikke må se indholdet, men det kunne være interessant at se hvem der har svaret.. Mh tine <<retsvæsenskommission.doc>>

14/2-05
Lauritsen
11.2.2005 - 730-42

Den 10. februar 2005

Til Justitsministeriet
v/Charlotte Lauritsen
Slotsholmsgade 10, 1216 København K

Høringssvar i anledning af offentliggørelsen af betænkningen om det grønlandske retsvæsen. Jeg repræsenterer ikke nogen organisation, men har som forfatter og journalist beskæftiget mig med de grønlandske dømte i Herstedvester siden 1990, da jeg indledte et researcharbejde til de to bøger, jeg udgav om emnet i 1992. Mit indlæg vil derfor næsten udelukkende handle om grønlænderne i Herstedvester.

I august 2004 offentliggøres retsvæsenkommissionens betænkning efter 10 års arbejde. Et stort og grundigt arbejde, med gode ændringsforslag. Ærgerligt at en del materialet allerede forekommer forældet. Det er kritisabelt at det har taget så mange år at skrive en betænkning og at kommissionens medlemmer til trods for den store forsinkelse undlader at anbefale en delbetænkning om f.eks at bygge en lukket anstalt i Grønland, når alle ved, at behovet for anstaltspladser er så påtrængende.

Indtil nu er der ikke mange, der har interesseret sig for debatten og man kan frygte, at betænkningens omfang vil afholde en del interesserede i at forholde sig til stoffet. I forbindelse med udgivelsen blev en avis husstandsuddelt i Grønland. Den har ikke medført nogen diskussion i pressen. Avisen er oplysende, men sproget er præget af embedsmænds udtryksmåder og derfor ikke velegnet som et folkeligt debatoplæg.

Hvor blev Herstedvester af?

Det undrer mig at der er foretaget en lang række undersøgelser og uarbejdede rapporter omkring befolkningens holdninger til politiet, kredsretterne m.m. men at der absolut intet foreligger omkring anbringelse af grønlandske dømte i Herstedvester, kriminallovens absolut strengeste foranstaltning.

Jeg må gøre opmærksom på, at netop debatten omkring anbringelse af grønlandske dømte i Herstedvester var den direkte anledning til at justitsministeren nedsatte en kommission i 1994 - på baggrund af flere års kritik af forholdene og sidst med udgivelsen af mine bøger om Herstedvester og flere TV- og radioudsendelser om emnet.

I kommissoriet står blandt andet: "Under hensyn til denne udvikling og den debat, som er fulgt i dens kølvand, er det nødvendigt med en grundig gennemgang og nyvurdering af hele det grønlandske retsvæsen." Ja, og det grønlandske retsvæsen omfatter også den grønlandske kriminallovs strengeste straf: Tidubestemt anbringelse i anstalten i Herstedvester.

Senere anføres: "I tilknytning hertil skal kommissionen overveje og beskrive, hvorledes der kan etableres særlige afsoningsanstalter i Grønland, således at den hidtidige ordning, hvor grønlandske forvaringsdømte afsoner i Anstalten i Herstedvester, kan bringes til ophør, ligesom kommissionen kan fremkomme med forslag til eventuelle yderligere reformer på dette område."

Hvordan er det muligt for kommissionens medlemmer overhovedet at komme med forslag til reformer for den gruppe der afsoner i Herstedvester - uden at vide noget om gruppens sammensætning, uden at have nogen viden om hvor længe de har siddet i Herstedvester, hvor meget recidiv der har været, og ikke mindst hvordan udslusningen af de grønlandske dømte hidtil er foregået?

Jeg er naturligvis glad for at kommissionen i hæftet "Anstalt, Tilsyn, Pension" anfører, at de indsatte i Herstedvester ikke indgår i undersøgelsen, blandt andet fordi "disses indsattes situation foreligger ganske godt beskrevet, især gennem Tine Brylds bøger", men underligt nok har kommissionen aldrig interesseret sig for mine vurderinger efter udgivelsen af bøgerne i 1992, selv om jeg i de sidste 10 år har fulgt nogle af de grønlandske dømte, jeg i sin tid interviewede. Det nævnes at Helene Brochmann har aflagt et besøg hos de grønlandske dømte, men jeg kunne dog have ønsket, at Helene Brochmann havde fået adgang til at interviewe og undersøge forholdene på samme måde som det var tilfældet med de grønlandske anstalter.

Behov for undersøgelser

1) Der burde snarest iværksættes en undersøgelse af hvordan det er gået de indsatte, der siden midten eller slutningen af 50'erne har været dømt til ubestemt tid i Herstedvester. Hvor mange er gået gennem systemet, hvor mange er løsladt, tilbage i Grønland, hvor mange klarer sig, hvor mange har haft recidiv til Herstedvester og ikke mindst - hvor længe er de dømte i Herstedvester, med og uden recidiv? Jeg har kendskab til indsatte der har været en eller flere gange i Herstedvester i mere end 20 år og intet er sket - udover at de gang på gang vender tilbage.

2) Hvilken behandling modtager de? Hvordan fungerer samarbejdet mellem bistandsværger og Herstedvester, mellem de grønlandske myndigheder og de danske, når det handler om behandling af sager i Kredsretten m.m.? Bliver der lagt handlingsplaner for hver enkelt indsat og er de indsatte tilfredse med de tilbud, der findes? Hvordan har den tidsbestemte straf påvirket den indsatte mulighed for at blive resocialiseret til en tilværelse i Grønland?

3) Hvordan forestiller man sig, at de dømte skal overflyttes til en lukket anstalt i Grønland? Hvordan kan man lave en ny anstalt i Grønland med så lidt viden om alle dem, der i mere end 50 år har fået dom til anbringelse på "psykiatrisk ledet anstalt i Danmark"?

Formålet med at sende de grønlandske dømte til Herstedvester har jo netop været at de skulle modtage behandling i forbindelse med den resocialisering der er central i den grønlandske kriminallov? Kommissionen må vide, at det er yderst begrænset hvilke uddannelses tilbud og hvilket arbejde de grønlandske dømte kan modtage i Herstedvester. Det er mildest talt underlødigt. Der burde have været en anderledes intensiv undervisning i sprog og matematik, da mange har en yderst ringe skolegang og derfor ikke har store muligheder for at klare en senere uddannelse eller arbejde.

På grund af pres udefra og de to grønlandske folketingsmedlemmers interesse for gruppen i det seneste år, er der oprettet et samarbejde med Frederiksbergcentret og husflidsbutikken i det grønlandske hus i Løvstræde. Det er opmuntrende, men langt fra nok.

Om tidsbestemt straf

Det fremgår at kommissionen indstiller at man bevarer den tidsbestemte straf, således som den også findes i den danske straffelov. Men så må det understreges at denne sanktion skal benyttes i langt sjældnere tilfælde end vi oplever det nu, hvor der procentuelt i forhold til danske forvaringsdømte er en stor overvægt af grønlændere der sidder på tidsbestemte domme. Det har jeg ikke set behandlet i betænkningen. Efter min vurdering bør den tidsbestemte straf kun undtagelsesvis anvendes og det bør, hvis der er enighed herom, fremgå i lovgivningen.

Om uddannelse af fængselsbetjente

Det undrer mig, at man ikke har påbegyndt grundige uddannelsesforløb for de betjente, der arbejder i anstalterne og dem, der skal varetage overvågningen af de indsatte i de fremtidige lukkede anstalter i Grønland. Det er betænkeligt at man ikke på et langt tidligere tidspunkt har forberedt sig på hvad der kræves af personalet, der skal modtage afsonere i en lukket anstalt. Der er først og frem-

mest brug for veluddannede, bedre lønnede fængselsbetjente og socialpædagoger og andre der kan sætte aktiviteter i gang som fremmer mulighederne for at de indsatte kan klare sig i samfundet på et senere tidspunkt.

Psykolog/psykiaterbistand er også nødvendigt, men ikke nødvendigvis med særligt ansatte i den lukkede anstalt. Som i andre tilfælde kan et samarbejde udvides med den eksisterende psykiatriske afdeling.

Om bistandsværgerne og bisiddere:

Bistandsværgerens arbejde er omtalt i betænkningen, men jeg savner konkrete forslag om uddannelse, forbedrede lønninger og et helt andet samarbejde med Herstedvester og de grønlandske instanser. Bistandsværgerne får alt for ofte ingen viden om hvad kredsretten beslutter og alt for sent orienteres de om de møder der skal være forud for en foranstaltningsændring, hvor den indsatte skal møde til telekommunikation med kredsretten og bisidderen ofte intet ved. Mange af de indsatte føler sig totalt retsløse fordi kommunikationen er så dårlig og bisidderne har alt for ringe viden om den konkrete sag. Også her savnes en bedre uddannelse.

Ang. overtrædelse af menneskerettighederne:

Endelig mener jeg at kommissionen kommer lidt for let over problemet med en overtrædelse af menneskerettighederne. Det er en overtrædelse af konventionen at man sender dømte til afsoning i et andet land og uanset der eksisterer et rigsfællesskab er Danmark i forhold til Grønland et andet land, sprogligt, kulturelt og historisk Amnesty International har klart tilkendegivet at der er tale om overtrædelse af menneskerettighederne ved at praktisere denne form for straf og jeg mener det ville være klædeligt, hvis Justitsministeriet forelagde spørgsmålet for Menneskeretskommissionen.

Overflytning til Grønland

Da jeg som nævnt i flere år har beskæftiget mig specielt med de grønlandske dømte i Herstedvester, har jeg naturligvis overvejet, hvad der kunne ske med den store gruppe (19), der afsoner i dag. Det er ikke ukendt, at der er måske 100 på venteliste til afsoning i de grønlandske anstalter og jeg kan frygte at det betyder, at der i de kommende år vil blive sendt endnu flere til Herstedvester.

Det er vigtigt at sondre mellem de grønlændere, der har en lang "karriere" i Herstedvester og de andre. Mange har lidt nye nederlag efter de er overflyttet til Grønland, enten administrativt eller ved en foranstaltningsændring. Familie og venner er langt fra altid lige interesserede i at de kommer til-

bage til byen/bygden efter så mange års fravær og med en alvorlig forbrydelse som voldtægter, drab eller bømemisbrug. Ingen har set, hvordan de har klaret sig og om de har forandret sig. Man ser billedet af den mand, der har bragt så meget sorg i et lille samfund - og det billede fastholdes, når han har været nogle år i Herstedvester. Mange har stærke forestillinger om Herstedvester som et sted hvor ingen kommer ud fra som mennesker. Derfor er det af stor betydning, at kriminalforsorgen inddrages, når de indsatte vender tilbage og at man forbereder lokalbefolkningen på, hvad der kommer til at ske og inddrager ikke mindst ofrenes familier i hvad der kan gøres for at mindske smerten, uroen og vreden. Desværre har der ikke været talt ret meget om konfliktråd og mægling, men det bør undersøges nærmere og kan være til gavn for såvel de involverede som samfundet.

Udslusning i Danmark

Den gruppe indsatte der har siddet længst i Herstedvester og som forsøgsvis har været overflyttet til en grønlandsk anstalt uden større held, ville måske være bedre tjent med at blive udsluset i Danmark. Det gælder især dem, der har været sendt frem og tilbage mellem Herstedvester og Grønland i flere omgange, men det kan også være en grønlandsk dømt der har siddet i så mange år, at forbindelsen til Grønland er nærmest ikke eksisterende.

Jeg har forbindelse med en af de grønlandske dømte, der er blevet udsluset til en dansk pension, indtil videre på fængselsvilkår og det har vist sig, at tilbud om uddannelse og arbejde er langt bedre prioriteret her end jeg har set det praktiseret i Grønland. Der er nogle af de indsatte, der har så ringe kontakt med familie og bekendte i Grønland, at de vil føle sig ikke bare ensomme, men også uønskede i deres eget land og jeg tror, mulighederne for at give dem en tilværelse i Danmark er bedre. De kunne få en mindre afdeling på en af pensionerne evt. i Københavnsområdet, så de ikke kom til at være for meget alene, men med en individuel handlingsplan omkring fremtidige bolig, arbejds- og uddannelsesforhold.

Handlingsplaner

Den anden gruppe, som er førstegangs afsonere i Herstedvester, bør man straks lægge en handlingsplan for, således at de hurtigst muligt kan sendes tilbage til en grønlandsk anstalt og det kræver et langt mere velfungerende samarbejde mellem Kriminalforsorgen i Grønland og Herstedvester.

Det er glædeligt at man i kommissionen har ønsket at opprioritere den frie kriminalforsorg i Grønland, ikke bare af hensyn til de mange der behøver støtte og som afsoner i Grønland, men også til dem, der vender tilbage og intet har.

Samarbejdet har tilsyneladende også haltet, når det drejer sig om at drøfte de indsattes fremtidige økonomiske vilkår. En del af de indsatte grønlandere i Herstedvester opfylder efter mine vurderinger betingelsen for at søge førtidspension og jeg må tilstå, at det undrer mig, at socialafdelingen i Herstedvester ikke har været opmærksom på denne mulighed, selv om det kan være svært at sige, hvornår den dømte kommer videre i systemet. En sag kan påbegyndes under opholdet i Herstedvester, som det flere gange har været tilfældet på det psykiatriske hospital i Risskov, hvor grønlandere med anbringelses- og behandlingsdomme sidder på ubestemt tid og hvor flere har fået tildelt førtidspension. Det er indtil nu ikke forekommet i Herstedvester. Igen en anledning til at understrege nødvendigheden af et bedre samarbejde mellem kommuner, kriminalforsorg og Herstedvester.

De indsatte grønlandere i Herstedvester bør i langt højere grad orienteres om hvad der kommer til at ske i de kommende år. De sidder uden håb og med stor usikkerhed, også omkring den behandling der er et krav for at komme videre i systemet.

Grønland og Danmark kan ikke være bekendt at denne umenneskelige behandling af grønlandske dømte fortsat finder sted. Jeg ved, det er dyrt, og at det er nødvendigt at prioritere, men det er efter min mening det mest påtrængende at få stoppet nedsendelsen af grønlandske dømte til Herstedvester, hvilket betyder opførelse af en lukket anstalt, mere uddannelse til personale og ikke mindst en investering i den frie kriminalforsorg i Grønland.

Med venlig hilsen

Tine Bryld

Uraniavej 15, 1878 Fbg. C

Tlf. 35 34 00 78

e-mail:tine@bryld.dk

14
Anja Kjær (951akj)

Fra: Justitsministeriet
Sendt: 9. februar 2005 14:59
Til: EJOURStrafferetskontoret (951s18)
Emne: VS: Vedr. betænkning nr. 1442/2004 om det grønlandske retsvæsen

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Cammy Wong (MINFF) [mailto:CWO@minff.dk]
Sendt: 9. februar 2005 14:49
Til: Justitsministeriet
Emne: Vedr. betænkning nr. 1442/2004 om det grønlandske retsvæsen

J.nr. 514-2

att.: Anne Kristine Axelsson

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender har fra Justitsministeriet modtaget betænkning nr. 1442/2004 om det grønlandske retsvæsen (Deres j.nr. 2004-730-1030).

Ministeriet har ingen bemærkninger til det fremsendte.

Med venlig hilsen

Cammy Wong

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender
Departementet
Jura
Stormgade 2-6
1470 København K

Direkte telefonnr.: 33 95 13 60
E-mail: cwo@minff.dk

KALAALLIT ILLUUTAAT · DET GRØNLANDSKE HUS
I KØBENHAVN

Justitsministeriet
att. Charlotte Lauritsen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

13

9. februar 2005

Høringssvar vedr. betænkning nr. 1442/2004 fra Den Grønlandske Retsvæsenkommission

I.h.t. telefonsamtale med vor medarbejder, Henriette Kjær, fremsendes herved høringssvar vedr. ovennævnte betænkning.

Der blev ved telefonsamtalen givet en forlænget frist, idet betænkningen ikke var sendt til Det Grønlandske Hus til høring, til trods for at huset via bistandsværgerne er den direkte kontakt til den meget væsentlige del af domfældte, der anbringes i Danmark.

Med venlig hilsen

Inger Bruun
forstander

Direkte tlf. 3338 1582

e-mail: ib@sumut.dk

Lovstræde 6

Postadresse:

Postboks 1042

1007 København K

Telefon: 33 91 12 12

Telefax: 33 15 75 90

14/2-05

E-mail: illu@sumut.dk

Danske Bank 3001 3015302631

Giro 521-8446

CVR-nr. 47 33 78 28

14 2005-730-12

Kalaallit Illuutaat · Det Grønlandske Hus

Lovstræde 6, Postboks 1042, 1007 København K, Tlf. 33 91 12 12, Fax 33 15 75 90

Høringssvar vedr. betænkning nr. 1442/2004 fra Den Grønlandske Retsvæsenkommission

Kalaallit Illuutaat – Det Grønlandske Hus har gennem administration af bistandsværgeordningen for personer dømt i Grønland til ophold i danske institutioner den særlige opgave at finde og indstille bistandsværger, at vejlede institutionerne, uddanne og vejlede bistandsværgerne samt udbetale honorarer m.v. for disse.

I denne funktion har Huset opnået den største eller måske endda eneste samlede viden om området, de anbragte og de forhold, der er gældende under anbringelsen og i forbindelse med foranstaltningsændringer m.v.

Man går indledningsvis ud fra, at anbringelserne i Danmark, der har været "midlertidige" siden 1971 nu må forventes at ophøre med oprettelsen af egnede institutioner i Grønland. Da man imidlertid må gå ud fra som en selvfølge, at dette vil tage endnu nogle år er nedenstående bemærkninger udfærdiget under hensyntagen til, at de problemer, som vi har observeret her, bør løses nu og ikke endnu en gang blot udsættes med henvisning til de forventede faciliteter.

Huset har flg. bemærkninger til den del af betænkningen, der direkte omfatter bistandsværgerne. (s. 866 ff.):

1. **Problematik omkring ny kriminalitet under anbringelsen.** Der er ikke taget højde for det forhold, at der jævnligt er dømte, der er anbragt i Danmark efter grønlandsk foranstaltning eller kendelse, men som i forbindelse med ny kriminalitet under anbringelsen automatisk efter ny dom glider ud af det grønlandske system og hermed mister det apparat, der er sat op for trods alt at gøre anbringelsen mere "grønlandsk". D.v.s. at der f.eks. pr. automatik udnævnes dansk bistandsværge, som den indsatte/anbragte ofte af sproglige årsager er afskåret fra at tale med, e.t.c. I betragtning af, at den indsatte under den oprindelige anbringelse så at sige sidder på "Grønlands præmisser" er dette en u hensigtsmæssig følge af, at der ikke er egnede institutioner i Grønland. Indtil disse forefindes, bør der etableres en ordening, så den indsatte har krav på en bistandsværge, som den pgl. kan kommunikere med og på andre særlige forhold for grønlandsk dømte. Da der uden undtagelse er tale om personer med en tidsubestemt dom, er der således også tale om personer, der er psykisk afvigende og som ikke kan forventes i deres kriminalitetsmønster at kunne overskue en sådan konsekvens af deres handlinger, at følelsen af landsforvisningen bliver total. (jfr. Kriminallov for Grønland, § 102, stk. 3: "Anses en person, der er omfattet af stk. 2, På grund af psykisk abnormitet uegnet til anbringelse i anstalt i Grønland, eller giver sådan anbringelse ikke tilstrækkelig sikkerhed, kan han dømmes til anbringelse på ubestemt tid i en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark § 103, stk. 2 og 3, § 104, stk. 4 og § 108 finder herved tilsvarende anvendelse" og § 104, stk.2, Hvis den dømte på grund af psykisk abnormitet viser sig uegnet til ophold i anstalt kan retten bestemme, at han skal overføres til hospital, om

Kalaallit Illuutaat · Det Grønlandske Hus

Løvstræde 6, Postboks 1042, 1007 København K, Tlf. 33 91 12 12, Fax 33 15 75 90

fornødent i Danmark eller til en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark".)

2. **Juridisk bistandsværgekontakt.** Betragtningerne vedr. en juridisk bistandsværgekontakt på side 870 er vi i princippet enige i, men det skal foreslås, at denne udvides ved at der gives denne mulighed for direkte kontakt med den indsatte/anbragte. Det ville give den dømte oplevelsen af at kunne få indflydelse på sin sag, ligesom den pgl. ville kunne deltage direkte i de retsmøder, der foregår via videokonferencer. Det kan diskuteres, hvorvidt menneskerettighedskonventionens bestemmelser om fair trial er opfyldt, idet der under anbringelse i Danmark ikke er direkte adgang til drøftelser med bisidderen, der jo opholder sig i Grønland og som hovedregel ikke kender den indsatte og de udviklinger, der er sket under anbringelsen i Danmark.
3. **Evt. nød-/overgangsløsning vedr. en begrænset gruppe.** Der er ikke i betænkningen nævnt, hvorledes forholdene skal være for den store del af de p.t. anbragte, der har opholdt sig her i mangfoldige år. Vi er principielt ikke tilhængere af en generel udslusning via danske institutioner til Danmark, men må se i øjnene, at denne gruppe har meget svært ved overhovedet at kunne opnå en tilfredsstillende udslusning i det Grønland, som de helt har mistet kontakten til. Vi skal foreslå, at man undtagelsesvis og som en absolut nødløsning giver adgang til at foretage almindelig udslusning via f.eks. kriminalforsorgens pensioner i Danmark. For at fremmedgørelsen ikke skal være total, bør en sådan udslusning ske i geografisk nærhed af det sted, hvor anbringelsen har været. Det er selvfølgelig en forudsætning, at den indsatte/anbragte selv ønsker en sådan løsning. Ordningen skal som nævnt have karakter af en absolut nødløsning for en gruppe, som er "faldet i det sorte hul" af mange års undladelser af at få en tilfredsstillende løsning på problemerne.
4. **Kommunikation.** Vi skal udtrykke tilfredshed med, at betænkningen udtrykkeligt nævner, at der er en meget dårlig kommunikation mellem grønlandske myndigheder/bisidderne og Det Grønlandske Hus/bistandsværgerne/de anbragte. Der mangler tilsyneladende en myndighed, der fast tager sig af denne opgave, og som foretager en central registrering af alle de i Danmark anbragte. Det synes naturligt, at denne opgave placeres hos Politimesteren for Grønland, der i forvejen har kendskab til alle via anklagemyndighed m.v.

Bemærkninger til øvrige forhold.

Endelig skal vi udtale vores forundring over, at betænkningen slet ikke behandler forholdene for de, der er anbragt i Danmark. Således er f.eks. Anstalten ved Herstedvester slet ikke nævnt, ligesom det heller ikke nævnes, hvorvidt man her overhovedet overholder den forudsætning, der for såvel retter, som bisiddere og indsatte samt bistandsværger må lægges i udtrykket "psykiatrisk ledet anstalt", nemlig at der foregår en egentlig behandling under opholdet.

Økonomi

Kalaallit Illuutaat · Det Grønlandske Hus

Løvstræde 6, Postboks 1042, 1007 København K, Tlf. 33 91 12 12, Fax 33 15 75 90

Det er en ofte fremført indvending, at de foreslåede løsninger er dyre. Det har sågar været nævnt, at Grønland selv bør finde pengene. Vi skal her ikke undlade at gøre opmærksom på, at dette område er et statsområde, og at det er i statens regi, at de forsømmelser af at følge med i forbindelse med etablering af egnede institutioner i Grønland er sket. Der er tale om en del af Kriminalforsorgen, og om at man gennem årene blot har underprioriteret at finde løsninger for Grønlands Anstalter, men i stedet mere eller mindre bevidstløst har fortsat nedsendelserne til Danmark, uanset at antallet og omfanget er steget stærkt over årene.

Konkret skal man foreslå, at man afhjælper noget af det pres, der er på fængselsvæsenet i Danmark ved, i stedet for at opføre ekstra institutioner her, at opføre en anstalt i Grønland og dermed frigøre i hvert fald 20 pladser i Danmark.

København, den 9. februar 2004

Inger Bruun
forstander

PRÆSIDENTEN FOR ØSTRE LANDSRET

Den 7. februar 2005
J.nr. 40A-35/2004

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Ved skrivelse af 10. august 2004 (sagsnr. 2004-730-1030) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om betænkning nr. 1442/2004 om det grønlandske retsvæsen.

Sagen har været drøftet på et plenarmøde for landsrettens dommere den 4. februar 2005. Jeg skal herefter udtale følgende:

Kommissionens forslag indebærer, at de - navnlig civile - sager, der hidtil er behandlet ved Grønlands Landsret som 1. instans og ved Østre Landsret som 2. instans, for fremtiden skal behandles ved Retten i Grønland som 1. instans og ved Grønlands Landsret som 2. instans.

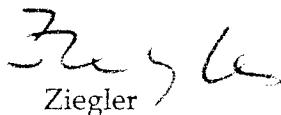
Landsretten har ingen bemærkninger til den foreslåede instansordning, der må antages at være båret af retspolitiske hensyn.

Hensynet til faglig ekspertise er hidtil blevet varetaget gennem appelbehandlingen ved Østre Landsret, der har henlagt disse sager til en af landsrettens afdelinger, der har kunnet tilrettelægge sit arbejde således, at de grønlandske sager altid er blevet behandlet af denne afdelings dommere. Under den foreslåede ordning, hvorefter Grønlands Landsret i ankesager tiltrædes af en landsdommer fra Østre, respektive Vestre Landsret, gør hensynet til Østre Landsrets planlægning det nødvendigt - som foreslået - at etablere en liste over landsdommere, der er villige til at blive beskikket til at behandle de pågældende sager. Det vil derfor ikke kunne sikres, at den enkelte landsdommer har samme kendskab til området som i dag landsdommerne i den pågældende afdeling. Jeg har i den henseende noteret mig, at kommissionen tillægger det mindre afgørende betydning, at de pågældende landsdommere har et sådant kendskab til grønlandske forhold:

14/2-05
12 2005-730-42

Det må i øvrigt bemærkes, at domstolenes virke under den foreslåede ordning er helt afhængig af kvalifikationerne hos de jurister, der tilknyttes domstolene. Det har hidtil været overordentlig vanskeligt at rekruttere velkvalificerede jurister til stillinger ved retsvæsenet i Grønland.

Domstolsstyrelsen modtager kopi af denne skrivelse.

Ziegler

Dommerfuldmægtigforeningen
Bestyrelsesmedlem Henrik Gjørup

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

11
c/o Fogedretten i Århus
Kannikegade 16
8000 Århus C
Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 12 91 00
Dir. tlf. 86 12 59 11 - 7019
hg@dommerfm.dk

J.nr. 39/04

Den 2. februar 2005

J.nr. 2004-730-1030 - høring

Ved brev af 4. oktober 2004 meddelte Dommerfuldmægtigforeningen, at foreningen ikke fandt anledning til at fremkomme med en udtalelse om betænkning nr. 1442/2004 om det grønlandske retsvæsen.

Foreningen har efterfølgende modtaget bemærkninger til betænkningen fra de dommerfuldmægtige, der for tiden er ansat ved Grønlands Låndsret. Bemærkningerne vedlægges.

En kopi af dommerfuldmægtigenes bemærkninger er sendt til Domstolsstyrelsen til orientering.

Med venlig hilsen

Henrik Gjørup

14/2-05

14 2005-730-42

Høring over Betænkning nr. 1442/2004 om det grønlandske retsvæsen

Nuuk, 27. januar 2005

I forbindelse med høring over betænkning nr. 1442/2004 om det grønlandske retsvæsen har vi dommerfuldmægtige, der i øjeblikket er ansatte ved Grønlands Landsret, følgende bemærkninger:

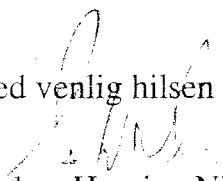
Retsvæsenkommission lægger op til at indføre en ny domstol, Retten i Grønland, som skal varetage uddannelse og vejledning af kredsretterne og i begrænset omfang behandle retssager i 1. instans. Juristnormeringen fordeles med en landsdommer og en retsassessor i Grønlands Landsret og en dommer, 2 retsassessorer og 2-4 dommerfuldmægtige i Retten i Grønland.

Selvom vi har forståelse for tankerne bag forslaget, mener vi ikke, at de nuværende rekrutteringsproblemer vil mindske, hvis forslaget gennemføres. Arbejdet som dommerfuldmægtig i Grønlands Landsret er attraktivt, fordi det byder på et stort ansvar, og fordi der i udtalt grad er tale om selvstændig opgavevaretagelse. Vi får mange udfordringer og skal løse mange spørgsmål, som vi med vores korte anciennitet ikke ville blive tildelt som dommerfuldmægtige ved et embede i Danmark. Denne attraktionsværdi har haft afgørende betydning for vores valg af arbejdssted. Ved den foreslåede model vil en stor del af de spændende retssager forsvinde, fx vil antallet af kriminalsager i Retten i Grønland blive minimalt og ankebehandling vil alene ske i Grønlands Landsret. Som følge af dette vil antallet af tjenesterejser for dommerfuldmægtige blive færre. Alt i alt vil arbejdsopgaverne i Retten i Grønland blive mindre afvekslende og spændende, og vi forudser derfor, at det vil blive endnu vanskeligere at rekruttere dommerfuldmægtige.

Vi vil derudover gerne henlede opmærksomheden på, at den ordning om en særlig grønlandsk uddannelsesfuldmægtigordning, der blev sat i kraft med Domstolsstyrelsens cirkulæreskrivelse af 14. januar 2002, og som beskrives i betænkningen, ikke følges konsekvent. Betænkningen giver dermed ikke et retvisende billede af den nuværende faglige og udviklingsmæssige situation for uddannelsesfuldmægtige. For eksempel er Domstolsstyrelsen og Grønlands Landsret ikke enige om hvilken konto, der skal afholde udgifterne ved uddannelsesfuldmægtiges deltagelse i Domstolsstyrelsens kurser. Da det

ikke er givet, at Retsvæsenet i Grønland får kompenseret udgiften til rejseomkostningerne, er vi ikke garanteret deltagelse. Hermed stilles vi ringere end vores kolleger ved danske embeder, og grundlaget for vores faglige udvikling svækkes. Endvidere udformes der ikke uddannelsesplaner, der afholdes ikke de forudsatte årlige samtaler og vores mulighed for løbende vejledning om retssagsbehandlingen er ringe – alle tre dele formentlig som følge af manglen på retsassessorer.

Med venlig hilsen

Anders Herping Nielsen

Henrik Kirk

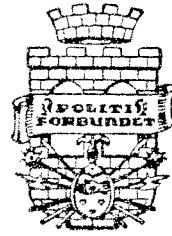

Karen Moestrup Jensen

Britta Nielsen

Kirsten Thomassen

8

Politiforbundet i Danmark

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Jmt. modt.

15 NOV. 2004

2004-00539/07.04.04

12. november 2004

HB/L

Vedrørende Betænkningnr. 1442 om det grønlandske retsvæsen til Justitsministeren og Grønlands Landsstyre.

Sagsnr. 2004-730-1030.

Justitsministeriets Civil- og Lovafdeling har ved skrivelse af 10. august 2004 anmodet Politiforbundet i Danmark om en udtalelse vedrørende ovennævnte.

I den anledning kan oplyses, at Politiforbundet ikke har bemærkninger til betænkningen.

På forbundets vegne – og med venlig hilsen

Hans Bundesen
Sekretariatsleder

4/2-05

1A 2005.730-42

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Jmt. modt.

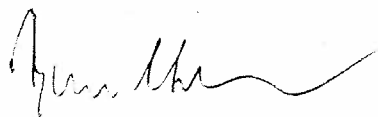
21 DEC 2004

J.nr. 40A-VL-33-04
Den 20/12-2004

I et brev af 10. august 2004 (Sagsnummer 2004-730-1030) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om betænkning nr. 1442/2004 om det grønlandske retsvæsen.

I den anledning skal jeg meddele, at betænkningen ikke giver landsretten anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

14/2-05

14 2005 730-42

LANDSFORENINGEN AF
BESKIKKEDE ADVOKATER

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 Kbh.K

Jmt. mødt

24.11.2005

FORMAND:
NIELS FORSBY
NANSENSGADE 45 A
1366 KØBENHAVN K
TLF. 33 36 90 10
FAX 33 93 66 81

SEKRETARIAT:
ØSTERGADE 16
POSTBOKS 1051
1007 KØBENHAVN K
TLF. 33 11 75 22
GIRO 735 02 01
FAX 33 32 47 75

Østergade 16
21. januar 2005
ER/bn
Direkte tlf.: 33435222

Vedr.: Sagsnr. 2004-730-1030. Høring om Den Grønlandske Retsvæsenkommissions betænkning nr. 1442/2004.

Justitsministeriet har med skrivelse af den 10. august 2004 anmodet om en udtalelse vedr. ovennævnte betænkning.

Betænkningen har været forelagt bestyrelsen og drøftet ved to bestyrelsesmøder.

Indledningsvis bemærker bestyrelsen, at det fortjener megen ros, at man så grundigt har været gennem problemerne med det grønlandske retsvæsen. Men som betænkningens forfattere har været opmærksomme på, har behovet for en revision også været tiltrængt længe, hvortil kommer, at udvalget blev valgt og kommissoriet fastsat tilbage i 1994.

Der sker jo til stadighed ændringer i området for strafferet og -retspleje i resten af rigsfællesskabet, bl.a. affødt af vore internationale forpligtelser, hvorfor bestyrelsen kan tiltræde, at der ned sættes et permanent råd, der kan sikre den fortsatte revision af den grønlandske kriminal- og retsplejelovgivning samt styrke interessen for forskning i det grønlandske retsvæsen.

Da der indtil nu har været længe mellem de gennemgribende reformer i det grønlandske retsvæsen, er det med de forbedringer, der skal gennemføres nu, vigtigt, at man ikke fastlåser udviklingen på et stade, der ikke er fuldt acceptabelt, men også skuer fremad og gør sig klart, at lovgivningsinitiativer, der stiller krav om en bestemt grad af retssikkerhed, kan være med til, at flere vil fatte interesse for at gøre en karriere i det grønlandske retsvæsen. Det forudsætter naturligvis, at man er villig til at tilbyde passende honorering og arbejdsvilkår.

Bestyrelsen vil herefter kommentere udvalgte dele af den omfattende betænkning.

Kriminalretten

Bestyrelsen har ingen bemærkninger til, at man i den foreslåede modificerede form fastholder et foranstaltningssystem som en slags trappestige, hvor udmålingen fortsat skal bygge på elementer fra både gernings- og gerningsmandsprincippet.

Bestyrelsen har imidlertid noteret sig, at der indtil nu ikke har været udgivet en egentlig domssamling. For at valget af sanktioner ikke skal blive for skønspræget (vilkårligt), foreslås det, at der i forbindelse med den påtænkte reform foranlediges udarbejdet egentlige domssamlinger, hvoraf praksis kan udledes. En juridisk dommer, enten ved Retten i Nuuk eller ved Grønlands Landsret, kunne i givet fald være den koordinerende og udgivende myndighed.

Kriminalprocessen

I henhold til betænkningen skal forsvarerordningen i det grønlandske retsvæsen i al overvejende grad fortsat være baseret på læge bisiddere i forbindelse med kriminalsagers behandling ved kredsretterne. Uanset at de læge bisiddere fagligt skal opkvalificeres og gennemføre en forsvareruddannelse og autoriseres, er det principielt betænkeligt, at sigtede/tiltalte ikke automatisk har ret til at få beskikket en advokat som forsvarer. Foreningens bestyrelse føler sig ikke tilstrækkelig overbevist om, at den foreslåede ordning ikke vil give problemer i forhold til EMK art. 6.

Bestyrelsen henleder opmærksomheden på sit afgivne høringssvar af 17. januar d.å. om Rådets rammeafgørelse om visse proceduremæssige rettigheder i straffesager i Den Europæiske Union (KOM (2004) 328 endelig). Det fremgår heraf, at der mellem medlemslandene har været diskussion om, hvorvidt man kan nøjes med at tilbyde anden bistand end advokatbistand. Danmark går i denne forbindelse ind for, at den juridiske bistand skal ydes af advokater. Foreningens bestyrelse støtter dette synspunkt. Kun bistand ydet af uafhængige advokater lever op til de krav, der i givet fald skal være en minimumsgaranti.

Uanset, om der fastsættes regler om efteruddannelse og autorisation, skal de læge bisiddere fortsat have bisidderhvervet som en bibeskæftigelse. Henset til, at kredsdommerne og de som anklagere mødende polititjenestemænd er fuldtidsbeskæftigede inden for det grønlandske retsvæsen, kan det på denne baggrund frygtes, at der sker en skævvridning i processen, således at sagens parter ikke er ligeværdige (*equality of arms*), hvorved de sigtede/tiltalte ikke får den fornødne repræsentation.

Når henses til kompleksiteten i den foreslåede lovgivning og de vide sanktionsrammer, synes der at være et behov for, at sigtede/tiltalte får mulighed for at blive repræsenteret af en advokat som bisidder/forsvarer.

I betænkningen foreslås det, at forsvareren i enkelte **ganske særligt alvorlige sager** skal være en advokat eller anden jurist, også ved kredsretterne, f.eks. i en kompliceret drabssag. Det findes ikke at være i overensstemmelse med retten til et effektivt forsvar, at der således gøres begrænsning i adgangen til at kunne få beskikket en advokat ved sagernes behandling ved kredsretterne. Såfremt en sigtet/tiltalt ønsker beskikket en advokat, bør dette ønske kunne imødekommes, selv om det ikke drejer sig om en **ganske særligt alvorlig sag**.

Foreningens bestyrelse er udmærket klar over, at der for tiden kun er 11 advokatkontorer i Grønland, heraf hovedparten i Nuuk. Bestyrelsen er også klar over de specielle vejr- og afstandsmæssige problemer i Grønland, men hvis advokaterne generelt kunne give møde som forsvarere ved kredsretterne, er det opfattelsen hos advokater med indsigt i det grønlandske retsvæsen, at det ville blive mere attraktivt at slå sig ned som advokat i Grønland.

Med betænkningens forslag risikerer man at bremse en sådan udvikling.

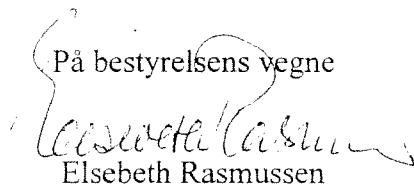
Bestyrelsen har ingen bemærkninger til, at der indføres en ordning, hvor man antager advokater til at udføre beskikkede sager.

Bestyrelsen henleder opmærksomheden på, at en beskikkelse betinget af rejseforbehold, jfr. betænkningen side 515 og udkastet til RPL § 323, stk. 2, kan føre til - hvis stramt administreret - at kun befolkningen i Nuuk og Qaqortoq (Julianehåb) har mulighed for at få beskikket en advokat som forsvarer, hvorimod resten af befolkningen - bortset fra sigtede i ganske særligt alvorlige sager - må lade sig nøje med alternative bisiddere.

Bestyrelsen har henset til de specielle grønlandske problemer ingen bemærkninger til, at en beskikket advokat kan antage "stedlig medhjælp" til at repræsentere sig ved mindre væsentlige forberedende retsmøder.

Betænkningens overvejelser om eventuel oprettelse af en stilling som offentlig landsforsvarer har nok særlig anknytning til videreførelse af den nugældende ordning, hvor de læge bisiddere udgør hovedbestanden af den sigtedes/tiltaltes forsvar. Bestyrelsen ser helst, at advokater i videre omfang overtager disse opgaver, men hvis en sådan stilling oprettes, må man have for øje, at forsvarergemingen i videst mulig omfang skal være uafhængig af anklagemyndighedens og domstolenes kontrol og indblanding.

På bestyrelsens vegne

Elsebeth Rasmussen

Dommerfuldmægtigforeningen
Bestyrelsesmedlem Henrik Gjørup

Jmt. modt.

05 OKT. 2004

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

6
c/o Fogedretten i Århus
Kannikegade 16
8000 Århus C
Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 12 91 00
Dir. tlf. 86 12 59 11 - 7019
hg@dommerfm.dk

J.nr. 39/04

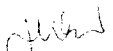
Den 4. oktober 2004

Vedr. j.nr. 2004-730-1030 - høring

Justitsministeriet har ved brev af 10. august 2004 anmodet Dommerfuldmægtigforeningen om en udtalelse om betænkning nr. 1442/2004 om det grønlandske retsvæsen.

I den anledning skal jeg meddele, at Dommerfuldmægtigforeningen ikke finder anledning til at fremkomme med en udtalelse om betænkningen.

Med venlig hilsen

Henrik Gjørup

14/2-05

14 2005-730-42

HØJESTERET

Prins Jørgens Gård 13
1218 København K.
Tlf.: 33 63 27 50
Telefax: 33 15 00 10

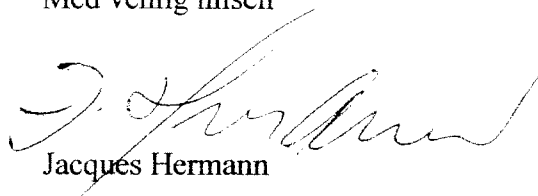
7
Den 18. oktober 2004
Sag nr.
J.nr. HR-2004-01-52
Init JHE/hbe

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Jmt. Mdt.
19 OKT. 2004

Under henvisning til Justitsministeriets høring af 10. august 2004 (sagsnr. 2004-730-1030) over betænkning nr. 1442/2004 om det Grønlandske Retsvæsen kan jeg oplyse, at betænkningen i Højesteret alene er blevet gennemgået med henblik på en vurdering af, om betænkningens forslag for Højesteret måtte indebære ændringer i den hidtidig gældende retstilstand. Dette ses ikke at være tilfældet, og Højesteret har derfor ikke bemærkninger til betænkningen.

Med venlig hilsen

Jacques Hermann

14/205

1A 2005-730-42